

SZARVAS és VIDÉKE

SZERKESZTŐSÉG:

Belicey-út 9 szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratot a szerkesztőség nem ad vissza. Nyilttérben egy sor közlési díja 50 f.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

FELBLŐS SZERKESZTŐ: KRECSMÁRIK ENDRE

KIADÓHIVATAL

Belicey-út 9 szám, hová az előfizetési .. és a hirdetési pénzek küldendők. ..

Előfizetés Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. Egyes szám 20.

MEGHALT A KIRÁLY!

Halálthozó ágyuk eszeveszett dörge közegett, nyirkos, borongós hideg őszi estén a galambosz uralkodó csendesen elpihent. Fáradt volt, nyugodni vágyott. Békés otthonában borult reá az éj mindent elfedő komor lepte. Férfias, nemes lelkét visszaadta a Mindenhatónak, kibén a sors rengeteg csapásai közegett bizodalját, erős hitét vetette.

A kötelesség embere volt e megdicsőült koronás fő. Dolgozott utolsó lehelletéig, mert hisz két nemzet bölcs vezetésének súlyos gondjai nehezettek vállaira.

A békét kereste mindenkoron. Válságos idők keserű tapasztalatai meggyőzték arról, amiben élete végéig fanatikusan tudott hinni, hogy nemzetek, népek haladása, sok századok mulasztásainak helyreállítása csakis a béke áldásai közegett lehetséges.

A békét kereste s a két nemzet közötti ellentétek kiegyenlítése, elsimítása érdekében nagy és nemes áldozatokat tudott hozni. Megszerette a magyar nép is a jó lelkű, szelid és bölcs uralkodót. A már régen békésen pihenő hü nejét, a fenkölt lelkű királynét legendákba foglalták s regéltek róla gyönyörű történeteket, csillagsugáros szép őszi éjszakákon, lobogó pásztortüzek mellett. Szerencsétlen véget ért fiáról, Rudolf trónörököséről, még mai napig is azt hiszi a nép, hogy él s hogy valamire bujdosik, hogy majd egyszer csak előjön ragyogó királyi palástban s letörli a magyar nép sok-sok keserű könnyét s teljesíti honszerető szive legtitkosabb kívánságait is . . .

Halott az ősz király! Arcán a tulvilági béke nyugalma simítja el a

gondterhes redőket. Nincsen fájdalma, nincsen öröme többé. A szelidén fájdalmas emlékezés nem hozza vissza lelkébe ifjusága letűnt, boldog perceit. Hiszen rajongott az ifjukorért Trónralépésekor fájdalmas lemondással szólott: „Ifjuságom, oda vagy!” Mintha előre sejtette volna, hogy amint átveszi az uralkodói kötelességeket, egy megpróbáltatásokban végtelenül gazdag, viharos élet borul reá.

Büszke, dőlczeg alakja azonban nem roppant össze uralkodói és családi életének legválságosabb percei közegett sem. Büszkén, férfiasan, csilggedni soha sem tudó lélekkel nézett szembe mindazzal a szenvedéssel, melyeket a végzet mért reá.

Békeszerető, szelid, nemes lelkéért, mély bölcsességéért szerették és tisztelték itthon s hódolattal és becsüléssel gondolt reá Európa minden nemzete, minden uralkodója . . .

A világháború sok-sok gyásza, keserűsége közegett az alföldi róiákon és a Kárpátok égbenyuló bércein keresztül átalsuhan a magyar nép fájó sóhaja s képzeletben a hűséges alattvalók százezrei imádkoznak s borulnak le igaz kegyelettel s könnyes hódolattal az örökre elpihent ősz uralkodó halottas ágya előtt.

I. Ferenc József, dicsőségesen uralkodó királyunk meghalt. Mi, akik e vérbefult öldöklések közegett epedve várjuk az áldáshozó békét, haló porraiban is arra kérjük, imádkozzék értünk odafönn a kéklő magasban, hogy boldog lehessen már egyszer ez a sorsverte magyar! . . .

Consummatum est! Legyen áldás a megdicsőült, jóságos uralkodó porló testhüvelyén!

Hogyan fogadták Szarvason a király halálhírét?

A lapok biztató közlései alapján a szarvasi lakosság távolról sem sejtette azt, hogy a katasztrófa ily közel legyen s a király halálhíre meglehetősen későn jutott el hozzánk. — Szerdán reggel a gimnáziumban a tanárok már a növendékek előtt is jelezték, hogy Öfelsége meghalt, de a szerte hordott, megdöbbentő hír hihetetlennek tetszett, az emberek kételkedtek benne, nem tudván elképzelni, hogyan következhetett be oly hamarosan a vég, amikor a beteg király még kihallgatásokat tart s hivatalos ügyeket intéz el? Szerdán este azonban már bizonyossá lett a szomorú hír. Mindenki mélyen megrendülve fogadta a gyász hírt. Sokan meg is siratták a jóságos, öreg királyt.

A gyász külső megnyilvánulása.

Szerdán este 8 órakor a rendőrség bejárta a kávéházakat, vendéglőket s a zenét betiltotta. Minden multság további intézkedésig elmarad. A mozielőadások is megszűntek csütörtöktől kezdve. Hivatalos épületekre, intézetekre s magánházakra felkerült a gyászlobogó a nemzeti zászlóval együtt. A templomokban egy óráig tartó ünnepélyes harangszó jelezte a mélységes gyászt.

Gyászszerartások lesznek valamennyi templomban.

A király elhunyt alkalmából gyászszerartások lesznek a szarvasi összes felekezetek templomaiban. A világiak által tartandó külön gyászünnepségekre nézve határozott megállapodásokról még nem számolhatunk be, annyit azonban megállapíthatunk, hogy Szarvas kegyelete méltó lesz a nagy uralkodó emlékéhez.

Az új uralkodó iránti rokonszenv.

Károly Ferenc Öfelsége konciliáns egyéniségéről sokat hallottak a szarvasiak is és bizalommal várják a nemzet további rohamos fejlődését az ő uralkodása alatt. A nálunk levő katonaságot csütörtök délután csétték fel újra. Esküjüket most már Károly Ferenc királyra tették. Katonaság és polgárság őszinte óhaja, hogy az új uralkodó nehéz hivatását a várt béke jegyében kezdhesse meg, népének boldogulására!

Háborus képek

A felmentettek behívása télen.

Kik mint önálló mezőgazdák s mezőgazdasági munkában helyettesítők 1917. évi március 31-ig a katonai szolgálat alól felmentést kaptak, főleg az 1889 - 1898. évfolyambeliek, január és február hónapokra behívót kapnak, tényleges katonai illetve népfőlkelői szolgálatra. E behívó azokra vonatkozik, kiknek kisebb kiterjedésű gazdaságuk van.

A petróleum lefoglalása.

A kereskedők részére érkező petróleum elosztása körül igen sok visszaélés fordult elő. A legszegényebb elem alig juthat hozzá, mivel a kereskedők tojás, tej, kukorica stb. ellenében adogatják legszívesebben, vagy pedig ha petróleumon kívül a megszorult vevő még sok minden egyebet is vesz. Az alispán e visszaélések megszüntetése céljából lépéseket tett, hogy a kereskedőkhöz érkező petróleumot a hatóság rögtön lefoglalhassa s annak igazságos szétosztása hatósági ellenőrzés mellett történjen.

H I R E K

Felháborodás a kávémérések ellen.

Szarvason ujabban több kávé mérés alakult s ezek a katonaság fogyasztására alapítják fizetéseiket. E kávémérések ellen a közönség körében nagy a felháborodás, mivel az ugyanis nehezen kapható tej árát embertelenül felcsapták. A tótasszonyoktól 60 fillérért vásárolják a tej literjét s ők aztán 70 fillérével hajlandók tovább adni. A kapzsi tótasszonyok dehogyan adnák másnak a tejet, mint a kávéosoknak. Egy pohár kávé 60 fillérért mérnek ki. Igen különös és teljesen érthetetlen dolog, hogy a közérdeket súlyosan veszélyeztető üzerek cukorral, kávéval bőven el vannak látva, míg a nagyközönség hónapok óta nem képes cukorhoz jutni. Már valóban botrányossá kezd lenni nálunk az a szabad rablás és zsarolás, mely a fogyasztó közönséget teljesen agyonnyomorítja. Ennyire ridég cinizmussal mégsem volna szabad védtelenül hagyni sok száz, nyomorgó szegény, embert. A hatóság büntetés mulasztást követne el, ha nem tenné meg a szükséges lépéseket a lelketlen üzörások letörésére.

— **Vigan vagyunk, míg a menekültek meztelnebb járnak.** A mai gyászal és végtelen küzdelmekkel teli nehéz időkben kirívó, izléstelen dolog minden hangos dinom-dánom. És bizony mégsem tartózkodnak sokan az ilyen kihívó, sértő vigasságoktól. Tartanak nálunk is hivalgó, lárnias, fényűző lakodal-makat. Ilyenre telik bőven s kérkedve mutogatják a sok lakodalmi selyemruhát, bezég a szívtelen hiúság dehogyan veszi észre, hogy körülöttünk lerongyolódott szegény erdélyi menekültek éhező gyermekeikkel dideregve, gémberegett tagokkal ácsorognak kinn az utcákon, meztelnebb, vagy pedig sirva járnak

házzól-házra, egy kis száraz kenyert koldulva. De fordulhat a sors és a selyemruha helyett kerülhet még a koldusbot is a gögös, ostoba jólét kegyeltjeinek kezébe.

— **Kártyapartle az utcai villanylámpa alatt.** Kezd a helyzet mindinkább kedélyesebbé lenni a petróleumhiány folytán! Mint ingyen fény forrást, az utcai villanylámpák világosságát használják ki a szegény sorsu diákok a tanulsnál, nemkülönben a borotválkozó katonák, amint ezt már meg is írtuk a múltkor. Az elmúlt szerdán este meg az történt, hogy az egyik utcai villanylámpa alá a kora esti órákban két inasgyerek pokrócot terített; szépen reá telepedtek s olyan dühösen verték a blattot, mint a legelőkelőbb kaszinó kártyaszobájában. Az érdekes jelenetnek sok nézője akadt.

— **Békésmegyében nem tiltják el az uzsonakávé.** Báró Kürthy Lajos, az országos élelmezési hivatal vezetője minap rendeletet adott ki az egész országra nézve, amelyben az összes kávéházakban és vendéglőkben eltiltja az uzsonakávé kiszolgáltatását. Törvényhatósági városokban ennek végrehajtását a polgármesterekre bizza. Békésmegyében — értesülésünk szerint — a tilalmat nem fogja az alispán életbeléptetni, miután az uzsonakávé fogyasztása elenyésző csekély.

— **Jakab meg a harapós ménlő.** J a k a b Jakab lókupec és a teknőcsináló békésszent-andrási cigány valamása szerint az uton haladva egy ménlővel találkozott. Előtte menni nem tudott, mert a ló harapta, ha háta mögé került, akkor rugta. Gondolta oldalról átugorja, de ráesett a lóra s az elszaladt vele éppen az őrlőben levő csendőrök elé. Eddig a Jakab előadása, amit a csendőrök nem hitték s kérték tőle a passzust. A cigány a lovat Rajtár Mihály csabai lakostól lopta, passzusa nem volt, mire a csendőrök a cigányt maguk előtt utnak indították s kísérték egy darabig, amint azonban egy kukoricás elé ért, hirtelen beugrott a kukoricásba, ahová a csendőrök nem követhették s Jakab csak később más alkalommal került kézre. A lólopáson kívül terhelte még őt, hogy egy zsák lopott búzát vásárolt és jogerősen másfél évi börtönre ítélték.

— **Egymás ruháját tépték a kenyérvásárlók.** Kedden a kora reggeli órákban drámai jelenet játszódott le a Gerlei-féle kenyéruzet előtt. Hatalmass embertömeg, tulnyomólag asszonyok, várakozott a frissen sült kenyérre. Mindenki biztosítani akarta magát afelől, hogy a sok ácsorgás után ne kellesen üres kézzel mennie haza. A kenyér után való életveszélyes tolongásban aztán egymás ruháját tépték az asszonyok. Egyiknek teljesen leszakították a kötőjét. Bizony nagyon szomorú látvány ez az elkéseredett kenyéruzet!

— **Rossz szüret.** A híres biharmegyei Eremelléken végtelen silány szőlőtermés volt. Így pl. Zichy Tivadar gróf 17 holdas szőlőjében mindössze 6 puttony szőlő termett. Annál jobb volt a szüret Tokaj vidékén. Így 1.00 négyszögletes területen, melyet 1000 koronáért vettek meg, 45 hordó bor termett s 16.000 koronáért adták el.

— **Kondoros a hadiárvaházra.** Kondoros község legutóbb tartott képviselőtestületi közgyűlésén elhatározta, hogy a szarvasi ev. egyház által létesítendő hadi árvaházra 10 éven át 200 koronát ad s ezen alapítvánnyal szemben fenntartotta a jogot, hogy egy kondorosi árvát jelölhessen az árvaházba való felvételle.

— **Az előljáróság** felhívja a polgárokat, hogy az uralkodó halála folytán házaikat nemzeti lobogóval ellátni szíveskedjenek. A lobogóra gyászfátyol-csokor teendő.

— **Muszkagém a ketrecben.** Legtöbben azt hiszik, hogy itt sajtóhibáról van szó, amennyiben bizonyosan muszkkagémot akartunk írni. Pedig nem így van. Az eset különben a következő: Az elmúlt vasárnap délután Radó Lipót, a 23-ik honvéd gyalogezred szakaszvezetője, ki a civil életben Berlinben nyomdatulajdonos, azzal állított be a lap szerkesztőjéhez, hogy egy muszkkagém Szarvas határában, a nádasban, egy különös formájú madarat fogott, melyet ő a muszkkagém gazdájától megszerezve a Rákóczy-utcában levő lakásán egy ketrecben őriz. A leírásból szerkesztőnk sejtette, hogy bölömbika (vizi bika, dobos gém, muszka gém stb. sok népies neve van) a kérdéses madár. Nyomban elment a szakaszvezető lakására s tényleg egy pompásul fejlett, him bölömbika volt az elfogott madár. A mogorva, sőt vad természetű állat senkit sem engedett magához közelíteni. A ketrecbe adott táplálékhoz sem nyul napok óta s így az éhenpusztulás előtt állván, bizonyos, hogy rövid időn belül kitömés alá kerül. A holló nagyságú vizi madár nádasokban él, hangja a tikáéhoz hasonló s éjjel jár táplálék után. Nem tartozik ugyan a ritka állatok közé, de élve nem igen szokott fogságba kerülni.

— **Karácsonyra új pénz lesz,** de hogy mennyi fogja belőle a mi zsebünket nyomni, az már kérdéses. Esetleg talán el fog fénni a mellényzsebünkben is? A dolog azonban úgy áll, hogy az új papír egy koronások valószínűleg karácsonykor kerülnek forgalomba. Egyidejűleg megkezdik a kétkoronas bankjegyek bevonását, amelyek helyett jobbat bocsátanak ki. A háboru után az egy- és kétkoronas papírpénzt a forgalomból kivonják.

— **A Royal-Bioskop** vasárnap, f. hó 26-án nagyszabású mozielőadást tart, változatos, érdekfeszítő műsorral.

— **Az ötödik hadikölcsön** az elmúlt héten került kibocsátásra és az aláírási határidő körülbelül négy hétig fog tartani. Ezúttal a 6%-os járadékkölcsönkötvények és 5 1/2%-os kölcsönkötvényeket fognak kibocsátani. A 6%-os kölcsön föltételei megegyeznek a IV. hadikölcsönnél kibocsátott 6%-os kölcsön föltételeivel.

— **Nemes szívű papucsos mester.** Egy derék szarvasi papucsos mester, Juhász István, nemes áldozatkészségének szép tanujelét adta. Ugyanis a létesítendő hadi árvaház Szrnka J. János-féle alapítványa növelésére 500 koronát ajánlott fel, még pedig úgy, hogy ezen összeget — szegény ember lévén — tíz havi részletben fizeti le. Az első részletet, 50 koronát már le is fizette. Nemes cselekedete követésre méltó.

NESTLÉ-FÉLE

CSECSEMŐK GYERMEKLISZT

gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.

• **Mindenkor kapható.**

Próbadozást és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien I. Biberstrasse 64/e.

— **Nem szabad házbért emelni.** A hivatalos lap közli a kormány rendeletét, melyben gálat vet a sok helyütt fellépett házbér uzsorának. A miniszterium rendelete szerint a háboru alatt nem szabad a házbért emelni és ezt a rendelkezést nem szabad semmiféle módon kijátszani

— **Tél helyett villámlás.** Egy kis kóstolót kaptunk a télből is már. Látfunk havat is, ez azonban sietett elolvadni, hogy tavasziasan enyhe idővel vidítson ismét fel bennünket a tulságosan szeszélyes időjárás. Kedden este aztán egész nyári hangulat borult reánk. Nagyszerű villámlások világították meg a nyugati égboltot. A dörgés és eső azonban elmaradt s most már igazán nem tudjuk tél, tavasz avagy pedig nyár van-e jelenleg?

Adományok.

Ipartestületi kórház részére adományok:
gróf Bolza Pál paradicsom és paprika, Klimaj Mihályné 1 kenyér, Szappanos Mihály 5 korona, Podani Jánosné 30 darab tojás 1 kenyér, Szrnka J. Jánosné 1 kenyér, Gulyás Mihályné 6 korona. Szives adományaikért fogadják köszönetemet.
Pap Ernőné gondnoknő.

CSARNOK

Késő bánat.

Késő bánat alatt mit is értek, azt magyarázd meg!
Nősülj meg mielőbb s majd magyarázgat a nőd;
És ha főse nőülsz — vonakodva a házasadástól,
Megszerzed te magad késői bánatodat!
BENKA GYULA.

Szerkesztői üzenetek.

F. E. Szives fürelem. Legközelebb már sorra kerül.
Ch. S. Verse tehetségre vall. Érzése és gondolata is van csak a technikai rész fogyatékos. Megfelelő gyakorlat után egész sikerült költeményekkel állhat elő. Jelenlegi szövegben forgó versében annyi figyelemre méltó vonás van, hogy szinte kétkedünk abban, hogy ön írta volna?

15526—1916. ikt. sz.

HIRDETMÉNY.

Közhirre teszi az előjáróság, hogy a nagykörsi m. kir. állami mentelep békéscsabai osztály parancsnokságának értesítése szerint a jövő év február hó 14-e, vagyis a fedezetelési állomások kivonulási napja után pólmagánmn vizsgálatokra engedély kiadatni nem fog, ennélfogva mindazok a magántulajdonosok, kik ménjüket tenyésztésre fel akarják használni, az engedély elnyerése céljából a folyó év folyamán legkésőbb azonban 1917. február 1-ig adják be folyamodványokat, mert később benyújtott kérvény figyelembe vételni nem fog.

Szarvason, 1916. évi október hó 23.
Előjáróság.

Laptulajdonos: Özv. SAMUEL ADOLFNE.
Kiadó: Dr. SÁMUEL ANDOR.

17224/1916 ikt. sz.

Hirdetmény.

Alulírott Szarvas község előjárósága a hasi hagymáz ellen való védekezés szempontjából ezennel közhirre teszi, hogy a Körös vizét sem ivásra, sem pedig a főzőedények, vagy egyéb élelmi szerek tartására szolgáló használati tárgyak mosására nem használják, ugyisintén a házaknál lévő kut vize sem használható fel ivóvíztül, sem pedig az edények mosására.

A kut vize mindig csak forralt állapotban használható az edények mosására.

Oly házakról, ahol a hasihagymáz beteg-

séget az orvos megállapította, a tejnek eladása és a piacon való elárúsítása tilos.

Felhivatnak egyidejűleg az összes háztulajdonosok, hoz' a zár alatt lévő kutakat, valamint a pecegödröket haladéktalanul tisztíttassék ki.

Miután a községben már 6 ártézi kut van, felkéri az előjáróság a lakosságot, hogy vízszükségleteiket az ártézi kutakból szerezze be, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a hasi hagymáz legtöbbször a fertőzött ivóvizből keletkezik.

Szarvason, 1916 évi november 22.

Az előjáróság nevében:

Kollár Lajos s. k. Pribelszky Pál s. k.
főjegyző. bíró.

HÖLGYEIM

HÖLGYEIM

Csakis MARGIT gyógytá-
Teffert Károly **MARGIT** rában kapható
Szarvas, Szent István király-útca 170.

A bőrpolást célzó készítmények virága, mely a bőrpolási igényeket a legideálisabb mértékben kielégíti, mely a bőr szépségét, finomságát, üdeségét meglepően alig néhány nap alatt előmozdítja és elragadóvá teszi, az

„ORCHIDEA” Arokondos
Grome

Zsíros éjjeli, zsirtalan nappali használatra. **Ára 2 K.**

Allandó nagy raktár eredeti üvegekben:
gyomorszesz, görcs-cseppek, csusz- és köszvény-aether, fluidok, sertésvész stb. elleni szerek, valamint a legtöbb bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek.

Régi kötéseim alapján igen kedvező árak mellett, ritka nagy választékban mindenemű elsőrendű pipereszappan áll eredeti csomagolásban a n. é. közönség rendelkezésére.

TANULÓNAK

FELVESZÜNK EGY JÓ HÁZBÓL VALÓ FIUT
KÖNYVNYOMDÁNKBAN FIZETÉSSEL VAGY
ELLÁTÁSSAL, KI LEGALABB A KÖZÉPISK.
KÉT OSZTÁLYÁT SIKERREL ELVÉGEZTE.

GYERMEKJÁTÉKOZ HÁRISNYÁT és összes más cikkeket KATONAI FELSZERELÉSEKET vegyenek az új Deák Ferenc utcai áruházban azelőtt bádogos üzlet volt.

A csodás hatású FÖLDES-féle
MARGIT
SZAPPAN

a modern szépségápolásnál nélkülözhetetlen.

Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb nő-vényzsírokból készült, kellemes szagú ki-tűnően habzó szappan igen kiadós, miért is családi használatra a legalkalmasabb

Pár nap alatt

eltűntett szeplőt, májfoltot miffesszert, pattanást. A pórusokat alaposan kitisztítja s biztos és gyors hatása folytán ugyszólván

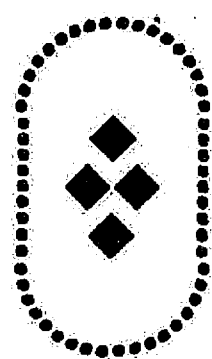
lemossa

a bőr tisztátlanságát, úgy, hogy nyoma sem marad a szépséghibáknak. világhírét pedig annak köszönheti, hogy egyszersmindenkorra elmulasztja

a szeplőket

Ára 90 fillér. Kapható minden gyógytár-ban s drogua kereskedésben. Hozzá-való Margit-Créme 1.20 és 2 K-ás tége-lyekben, Margit-Pouder 1.20. Gyártja :
Földes Kelemen gyógy-
szerész Aradon.

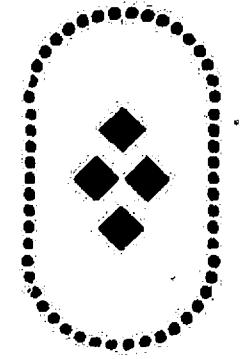
3-25

Fleischer Jenő

Ezelőtt: Grósz Ármán és Fia

Szarvas. ♦ Belicey-út.

Ajánlja dúsan berendezett arany-, ezüst- és ókszeráru, továbbá valódi és china-ezüst evőeszköz és dísz-tárgyak raktárát.

Vesz és becserél magas áron bármilyen mennyiségben töredék arany- és ezüst árut, brillantot és gyémántot.

Nagy választék mindenféle zseb-, fali-, harang- és hárfaharang ütő inga órákban, látszerészeti cikkek-ben és tajtékárukban.

Óra- és ékszer javító műhely.

Pontos és szolid kiszolgálás.

Könyvnyomdánkban modern kivitelű nyomtatványok rövid idő alatt készülnek, a legolcsóbb árak mellett. Hirdetések legjútányosabb árak mellett leg-jobb eredménnyel lapunkban közöltetnek.

Könyvkereskedésünkben divatos levélpapírok, irodai felszerelések, rajz- és írószerek, a legjobb kivitelben kap-hatók. Alkalmi és művészi képeslapokban a legnagyobb választék. Mindennemű könyv-kötői munkák a leggyorsabban készülnek.